

УДК 338.512

Ібадлаєва З. – ст. гр. БМ - 31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОТИРІЧЧЯ В ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА ЗАХОДИ ЩОДО ЇХ УСУНЕННЯ

Науковий керівник: Малюта Л.Я.

Як відомо, основною метою діяльності будь-якого підприємства в ринкових умовах є максимізація прибутку. Реальні можливості реалізації цієї стратегічної мети в багатьох випадках обмежені витратами виробництва та попитом на продукцію, що виробляється. Отримання найбільшого ефекту з найменшими витратами, економія трудових, матеріальних і фінансових ресурсів залежать від того, як підприємство вирішує питання управління витратами, що передбачає пошук способів їх зниження.

Витрати є основним фактором, що впливає на величину прибутку і одночасно на обсяг пропозиції. Отже, ефективність управління витратами має велике значення для підприємства, тому вивченню категорії “витрати” необхідно приділити особливу увагу.

На сьогоднішній день одним з актуальних питань обліку витрат виробництва, калькулювання собівартості продукції і пов'язаного з цим ціноутворенням є облік і розподіл загальновиробничих витрат. Тому слід зазначити те, що з прийняттям П(С)БО 16 “Витрати” і об'єднанням статей “Витрати з утримання й експлуатації обладнання” і “Загальновиробничі витрати” значно ускладнили облік і контроль за витратами. До 1 січня 2000 року такі статті витрат велись окремо на відповідних рахунках, по кожному цеху і по статтях номенклатури витрат. Тепер витрати з утримання й експлуатації обладнання і витрати з управління й обслуговування цехів об'єднано в одну статтю, що ускладнило здійснення контрольних функцій обліку та проведення аналізу витрат за їх цільовим призначенням.

Звідси можна зробити висновок про те, що надалі слід утримуватися від скорочення й об'єднання статей, щоб уникнути різкого збільшення обсягу робіт із планування й обліку собівартості продукції як по цехах, так і загалом по підприємству. Також слід зазначити те, що раніше загальновиробничі витрати наприкінці звітного періоду повністю списували на рахунок “Виробництво” і розподіляли між випущеною продукцією пропорційно до прийнятої бази, найбільш поширеною з яких була заробітна плата виробничих робітників.

На сьогодні П(С)БО 16 передбачає поділ загальновиробничих витрат на постійні і змінні з відособленим їх розподілом і включенням до собівартості продукції. Такий розподіл загальновиробничих витрат досить умовний, оскільки не кожний вид цих витрат з певною вірогідністю можна віднести до відповідної групи.

Важливим моментом вдосконалення та розвитку калькуляційної справи до цих пір залишається пошуком оптимального методу розподілу загальновиробничих витрат. Значення методів розподілу цих витрат особливо зростає із прискоренням технічного прогресу, в результаті чого збільшується їх питома вага.

Аналізуючи нині на практиці підходи до питання вдосконалення розподілу загальновиробничих витрат, можна дійти висновку про односторонність способів розв'язання цієї проблеми, що зводиться до пошуків обґрунтованої бази розподілу. Однак, яким би чином не розподілялися непрямі витрати, абсолютної точності у визначенні собівартості окремих видів продукції досягти неможливо. Тому в організації обліку значна увага повинна приділятися збільшенню питомої ваги саме прямих витрат.